

Obvestilo o spremembi Zakona o voznikih, ki je usmerjena k izboljšanju varnosti voznikov e-skirojev in voznikov mopedov, katerih konstrukcijska hitrost ne presega 25 km/h

Električni skiroji so se v zadnjem obdobju uveljavili kot hiter, priročen in okolju prijazen način mestnega prevoza in na sploh prevoza na krajše razdalje. Njihova priljubljenost pa je s prehitrimi, manj izkušenimi in neodgovornimi vozniki prinesla tudi več nesreč in posledično poškodb, težav s prometno varnostjo in izpostavila pomanjkljivosti zakonodaje. Podatki Agencije za varnost prometa (AVP), zdravstvenih ustanov in policije so razkrivali skrb vzbujajoče trende, ki kličejo po sistemskih rešitvah.

Leta 2024 je bilo po podatkih policije v Sloveniji z električnimi skiroji povezanih 274 prometnih nesreč, kar je 15 odstotkov več kot leto prej. V teh nesrečah je bilo 44 ljudi hudo poškodovanih, še 177 pa lažje. V letu 2023 je bilo huje poškodovanih 30 ljudi, kar je nakazovalo na naraščajočo težo nesreč, ne le številčno rast. Leta 2022 je policija obravnavala 166 prometnih nesreč z lahko telesno poškodbo in 31 s hudo, dve osebi sta celo izgubili življenje.

Med poškodovanimi je več kot polovica mladoletnih. Pri padcih z e-skiroji najpogosteje prihaja do poškodb glave in ramenskega obroča, kljub temu veliki del voznikov ne uporablja varnostne čelade, saj je bila več kot polovica udeležencev nesreč brez nje.

V toplejših mesecih, predvsem pa v prvih spomladanskih dnevih, ob začetku šolskih počitnic in ob začetku novega šolskega leta smo občinski redarji, sami ali ob skupnem izvajanju nalog s policisti, večjo pozornost namenili nadzoru nad vozniki lahkih motornih vozil in mopedov, katerih konstrukcijska hitrost ne presega 25 km/h. Vedno znova smo ugotavljali, da je uporaba teh vozil še naprej v porastu.

Vožnja z e-skiroji je dovoljena po kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti. Kjer teh prometnih površin ni ali niso prevozne, **je dovoljena vožnja ob desnem robu smernega vozišča v naseljih, z omejitvijo hitrosti vožnje do 50 km/h.** Vožnja z električnimi skiroji po pločniku je **prepovedana.**

Električni skiro mora biti opremljen s sprednjim žarometom, ki oddaja belo svetlobo, na zadnji strani pa rdečo pozicijsko svetilko in nameščen rdeč odsevnik, na obeh bočnih straneh pa mora imeti rumeni ali oranžni odsevnik.

Najpogostejše kršitve, ki smo jih ugotovili ob nadzorih so neuporaba varnostne čelade ali zaščitne kolesarske čelade, prehitra vožnja v območjih za pešce in posledično ogrožanje pešcev, napačna smer vožnje po kolesarski stezi, prevoz potnika na e-skiroju (!!!) ter nepoznavanje pravila srečanja pri spremembi smeri vožnje, predvsem pri zavijanju v levo, prav tako pri vožnji z mopedi zelo pogosto beležimo kršitve v zvezi z nedovoljenim prevozom potnikov in neuporabi varnostne čelade s strani potnika in nekoliko redkeje tudi voznika.

Tako kot pri kolesarjih je pri voznikih e-skirojev **obvezna uporaba ustrezno pripete zaščitne kolesarske čelade, do dopolnjenega 18. leta starosti, pri voznikih mopeda in potnika na mopedu do 25 km/h pa je uporaba varnostne čelade stalna.**

Pravico do vožnje lahkega motornega vozila e-skiroja ali mopeda, katerega konstrukcijska hitrost ne presega 25 km/h, je **do 28. 2. 2026** pridobil otrok star med 12 in 14 let, ki je opravil kolesarski izpit in oseba starejša od 14 let.

Dne 28. 2. 2026 je začela veljati sprememba Zakona o voznikih objavljena v Uradni listu RS, 16/26 ZVoz-1, ki v 55. členu določa, da lahko motorno vozilo in moped, katerega konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 km/h, sme v cestnem prometu voziti oseba, starejša od 15 let. Starostni pogoj za pridobitev pravice voziti kolo, lahko motorno vozilo in moped, katerega konstrukcijsko določena hitrost ne presega 25 km/h, izpolni otrok oziroma oseba z nastopom koledarskega leta, v katerem dopolni predpisano starost.

Z učenci 8. in 9. razredov osnovnih šol načrtujemo skupaj ponoviti določbe 55., 56. in 91. člena Zakona o voznikih, ter 95. in 97a. člena Zakona o pravilih cestnega prometa.

Predlagamo, da tudi starši otrok, ki uporabljajo kolo, e-skiro ali moped najdejo trideset minut časa in preberejo navedene zakonske določbe, saj le te predvidevajo tudi odgovornost staršev, rejnikov ali skrbnikov, zaradi opustitve dolžne skrbi za mladoletnega otroka, ki je samostojni udeleženec v cestnem prometu, hkrati pa kot najpomembnejši dejavnik pripomorejo k varnosti svojih otrok.

Robert Brkić
vodja Medobčinskega redarstva
SOU SP